

Vyhraněný solitér. Malíř živočišné energie, démonů a fantazie. Suverénní autodidakt. Výtvarní kritici na Michalu Singerovi a jeho obrazech rozhodně nešetří expresivními přívlastky. Kdo jej potká a kdo se setká s jeho obrazy, ihned pochopí.

Zůstaly znaky

Michal Singer:
Kosmické záření IV

Malířův ateliér jsem navštívila před pěti lety. Ošuntělý nuselský činžák jako by v sobě skrýval papiňák, který může každou chvíli explodovat. To byly křičící obrazy s eruptivními názvy, jež se plazily ze stěn, šuplat i stropu. Jako až šokující protiklad působil pečlivě uklizený prostor, uspořádané štětce, barvy, čistý stůl. „Potřebuji pořádek a řád,“ řekl mi tehdy. A vyprávěl, jak každý den vyráží z domova z pražských Košíř přes železniční most nad řekou Vltavou a večer zase zpátky. Jak symbolické.

Těšila jsem se, jaké další vnější barvy uvidím a vnitřní hlasy uslyším. Co vychrlil Singerův neutuchající gejzír síly a fantazie, jemuž sám říká ropný pramen. Jenže ateliér přestal existovat, dům se zborčil. Kupodivu nevybuchl pod tlakem energie prýšticí ze Singerových obrazů. Jacísi dělníci podkopali základy a obyvatele museli vystěhovat. Náhradní prostor v paneláku ho neinspiruje, a tak mě do něj malíř nepozval. „Skoro tam nechodím. Padá to tam na mě. Můj ateliér je teď cirkus na kolečkách.“

Maluje tedy všude a nikde, podle příležitosti a chuti. Ale řád věci přetrval. „Ráno vstanu, jdu přes most a v noci zase zpátky. Dělam až do večera. Na různých místech. Do ateliéru jsem chodil jak horník rubat uhlí. Takže ten stav, ve kterém se nacházím dnes, vítám. Někdy člověka někde pozvou a nechají ho tam pracovat, někdy kreslím doma v koutě u stolu. Cestování má výhodu, je v něm spontánnost. Třeba v Krumlově Egon Schiele Art Centrum. Nejdřív jsem tam byl jak utopený mravenec, ale pak jsem si koupil štětec, nastěhoval se do dílny. Teče tam řeka, v ní jsem každý den plaval a přitom ze mne vylézaly netušené věci, znaky. Začal jsem pracovat na madoně. A uvědomil jsem si, že za měsíc udělám práci, se kterou bych se v ateliéru mořil celý rok.“

Výsledkem zmíněného krumlovského pozvání je Krumlovská madona, která je až do 28. října umístěna na fasádě Schieleho centra. V Českém Krumlově se také uskutečnila rozsáhlá retrospektivní výstava k jeho 50. narozeninám s názvem *Circus maximus*. „Krumlov byl částečně splněný sen, který si v sobě roky hýčkám. Ale to už je pryč. Jak je výstava pověšená, zajímá mě už jen, co to udělá s mou další prací.“

Můj ateliér je teď
cirkus na kolečkách. Maluju všude
a nikde, podle příležitosti a chuti.

To je ta *bytosť* ve mně, co si občas půjčuje moje tělo...

Šílená Angelika

Ani do Krumlova mě Michal Singer nepozval, zato mi představil jeden ze svých momentálních malířských azylů: smíchovskou vinárnu U Zlatého hada.

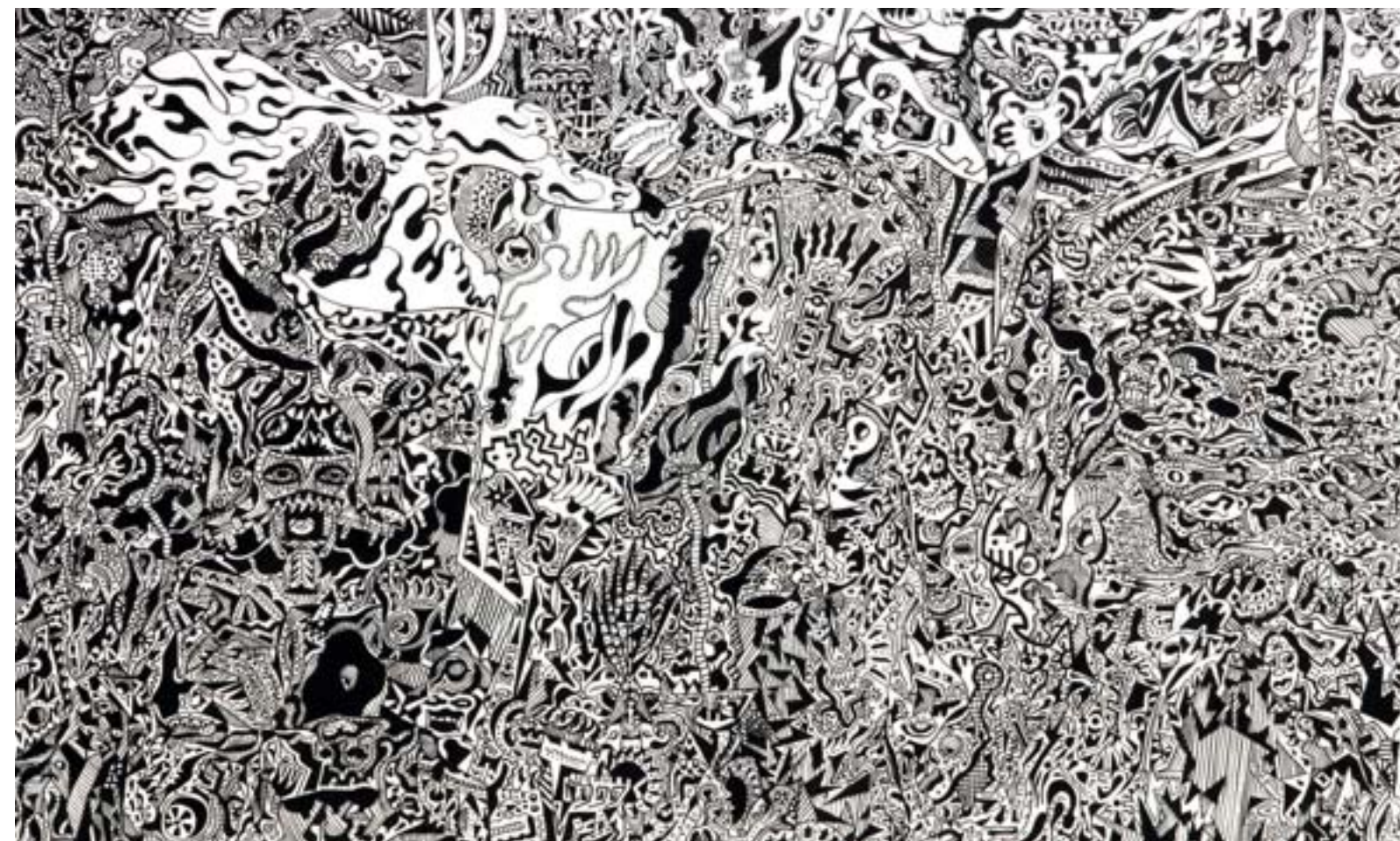
Nevypadá to, že by tady mohl malovat velké obrazy, pomyslí si – a on také vytahuje skicák s komiksy. „Já si na tomhle odpočinu od pláten, člověk aspoň není každý den špinavý od barev.“ Obrací list za listem své snové, erotické a výbušně fantastické (můžu snad říci, že místy i šokující a „ujeté“?) kresby. Prý Angelika a vozíčkář se to jmenuje. Singer mě svým nadšením okamžitě nakazí. „Tak to je můj vozíčkář,“ otevírá první sešit, „invalida, ale potentní, chodí s Angelikou, což je svědná krásná nymfomanka. Ona mu pořád utíká a on ji pronásleduje. Vozíčkář se nejdřív se vším snaží vyrovnávat na pomezí fyzického světa, ale pak narazí na brány metafyziky a utkává se s ní na metafyzické úrovni. Tak je to, myslím, i v životě.“

Singer začal sérii malovat po vernisáži v Krumlově. „Druhý den jsem měl trochu kocovinu, koupil jsem si, nevím ani proč, asi ze sebezáchovných důvodů, čtverečkovaný blok. Jel jsem tramvají, byla tam dívka a na ni koukal kluk. Tak jsem ji svlíknul, z kluka jsem udělal vozíčkáře a kreslil jsem a kreslil.“ To pohroužení trvalo čtyři měsíce. Den co den plnil jeden čtverečkovaný blok za druhým. Jak otáčíme listy, kresba se proměňuje. „Vstoupily barvy, další postavy, děje. Je to příběh? Nebo sen? Všechno dohromady. Žádná jednota místa a času, figury se objevují a mizí. Dostal se mi tam i Breton, London, tady Chagall letí po obloze. Věci a lidi, které mám rád, ale kteří žijí odděleně, všechny jsem si tam pozval. Vlastně ne, oni se zvali sami.“ Čím si to připomíná mýty, transcendentální světy... „Je to určitá odyssea 21. století.“

Circus maximus – tak nazval svou retrospektivní výstavu v Českém Krumlově

Michal Singer: Běženec (nahore), Ramirez Dostojevskij ve skalách a bez bot (dole)

Michal Singer: Omrzliny (nahore), Číslo na stole (dole)

Foto: Filip Singer, repro © Michal Singer

Michal Singer (*1959)

Narodil se v Praze.

Vystudoval Filozofickou fakultu UK, obor filozofie a politická ekonomie.

Po studiu až do roku 1989

pracoval jako topič. Spoluzaložil

týdeník Respekt, až do roku

1993 se podílel na jeho grafické

podobě, články a ilustracemi

přispíval rovněž do výtvarné

a literární revue Revolver Revue.

Od roku 1993 je na volné noze.

Věnuje se malbě, kresbě, grafice,

kolážové tvorbě i užitému umění.

Je známý i jako autor originálních

esejistických, básnických

a prozaických textů filozofického

zaměření. Jeho díla jsou zastoupena

ve sbírkách významných státních

a veřejných institucí, současně patří

k vyhledávaným autorům mezi

soukromými sběrateli.

www.michalsinger.cz

Dříve se dělalo
umění
ve sklepích.
Udělám tady
z toho *chrám!*

Zatím svými sešity bavil jen známé, teď připravuje knižní vydání. „Už jsem byl dlouho ten vážný malíř, až to vypadalo, že umřu pod tunami barev. A najednou přišla úplně jiná komunikace. Užívám si to já i lidi okolo. Když ty komiksy leží na stole a někdo se na ně dívá, roste to, a i do mě něco vstupuje.“

Jeskynní malby

Sedíme ve vinárně a mě obtáčejí vlákna Singerovy fantazie. Malíř působí neúnavně, nakažlivě radostně. Jakou nevyčerpatelnou fantazií jsou někteří lidé obdařeni! „To je ta bytost ve mně, co si půjčuje moje tělo,“ říká tomu on sám.

Komiksy byla zimní komorní práce. Pak přišlo jaro a vyhnalo malíře ven. Vytvořil sérii tzv. hibernovaných obrazů, které rovněž vycházejí z komiksu, ikonografie, znaků. Ty se mu dostaly i do grafík. Jejich hlavním aktérem je obří fantaskní krab, který požívá ženské tělo. Výstup krabů je součástí cyklu Apokalypsa 2012. Některé grafiky tvořil v dílně galerie Dolmen, „další dělám tam dole, v kanceláři,“ mávne rukou.

Vejdeme do vinného sklepa, tmavého prostoru, kde lidé obvykle degustují spíš víno než výtvarné umění. „Dříve se také dělalo umění ve sklepích, vytvořím tady z toho chrám!“ Suterén vinárny zdobí monumentální nástěnná malba Jeskyně Velkého třesku, na níž se míhají elementární částice, kosmická tělesa, ženy, démoni, mimozemšťani i sám autor. Trochu to připomíná umění primitivních národů, ale i mayské symboly. „Systém znaků v jeskyních je stejný po celém světě, cítím to propojení, ale nevím, jak se mi to tam dostalo.“ Nástěnná malba je částí projektu Velké knihy přítomnosti. Na ní bude výtvarník pracovat až do roku 2012, kdy přijde konec světa. To říká on. S nadsázkou, nebo snad skutečně věří předpovědím starých Mayů?

„Cítím, že se něco děje, ale na tyhle věci já moc nejsem. Přímočaře mě to nijak nezajímá a navíc, mně teď zmizely veškeré sny a vize. Zůstaly jen ty znaky.“ ■

Foto: Vlastimil Svatý, repro © Michal Singer, Sanja Stefanović

Michal Singer: Lopping